

*Κώδικας δεοντολογίας
στη χρήση των ψυχομετρικών
εργαλείων*

-
- Ο σύμβουλος έχει την ευθύνη για την ορθή δεοντολογικά χρήση των ψυχομετρικών εργαλείων. Πιο συγκεκριμένα, πρέπει να:

Ενεργεί με επαγγελματισμό και με ηθικό τρόπο

- ακολουθεί τους κώδικες δεοντολογίας,
- κατανοεί τα τρέχοντα επιστημονικά και δεοντολογικά ζητήματα που σχετίζονται με τη χρήση των ψυχομετρικών εργαλείων.

Βεβαιώνεται ότι έχει τα προσόντα να χρησιμοποιήσει ψυχομετρικά εργαλεία

- εργάζεται εντός των επιστημονικών πλαισίων,
- γνωρίζει τα όρια της ικανότητάς του και λειτουργεί μέσα σ' αυτά,
- παρακολουθεί τις αλλαγές και τις αναθεωρήσεις των εργαλείων που χρησιμοποιεί,
- παρακολουθεί τις αλλαγές στη σχετική νομοθεσία και πολιτική που μπορεί να επηρεάσουν τη δουλειά του).

Αναλαμβάνει την ευθύνη για τη χρήση που κάνει στα ψυχομετρικά εργαλεία

- χρησιμοποιεί μόνο εργαλεία για τα οποία έχει τα προσόντα,
- αποδέχεται την ευθύνη για την επιλογή των εργαλείων που χρησιμοποιεί,
- προσπαθεί να μην προκαλέσει βλάβη ή να δυσαρεστήσει αυτούς που συμμετέχουν στη διαδικασία χορήγησής τους,
- παρέχει σαφείς πληροφορίες στους συμμετέχοντες στη διαδικασία χορήγησης για τις αρχές δεοντολογίας και τους νομικούς κανόνες που καλύπτουν τη χορήγηση των εργαλείων

Βεβαιώνεται ότι το υλικό των ψυχομετρικών εργαλείων φυλάσσεται με ασφάλεια

- είναι ασφαλώς αποθηκευμένο και η πρόσβαση σ' αυτό ελέγχεται.
- **βεβαιώνεται ότι τα αποτελέσματα των ψυχομετρικών εργαλείων είναι απόρρητα** (π.χ. καθορίζει ποιος έχει πρόσβαση σ' αυτά, δεν αποκαλύπτει ονόματα και άλλα προσωπικά στοιχεία από τα αποτελέσματα των εργαλείων που χρησιμοποιεί σε έρευνες κλπ.)

Εκτιμά κατά πόσο είναι χρήσιμα τα ψυχομετρικά εργαλεία στη διαδικασία αξιολόγησης

- βεβαιώνεται ότι έχει γίνει μια πλήρης ανάλυση των αναγκών του πελάτη,
- αναζητά άλλες σχετικές πηγές πληροφοριών,
- εκτιμά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης των ψυχομετρικών εργαλείων συγκριτικά με τη χρήση άλλων πηγών πληροφοριών,
- βεβαιώνεται ότι έχει χρησιμοποιήσει κάθε διαθέσιμη πηγή σχετικών πληροφοριών.

Επιλέγει εργαλεία κατάλληλα για τη συγκεκριμένη περίπτωση

- πριν επιλέξει ένα εργαλείο αναζητά πληροφορίες για όλα τα σχετικά εργαλεία,
- μελετά τις ψυχομετρικές ιδιότητές τους και εξετάζει πρακτικές πλευρές όπως το κόστος, ο χρόνος επίδοσης κλπ.
- Επίσης, απαντά στα ερωτήματα του πελάτη σχετικά με τους λόγους για τους οποίους επιλέχθηκε το συγκεκριμένο εργαλείο.
- βεβαιώνεται ότι δεν εμπεριέχει προκαταλήψεις και είναι κατάλληλο για τις ομάδες στις οποίες χρησιμοποιείται.

Χορηγεί τα ψυχομετρικά εργαλεία με τον κατάλληλο τρόπο

- βοηθά να μειωθεί το άγχος τού πελάτη,
- φροντίζει ώστε τίποτε να μην διαταράξει τη διαδικασία της χορήγησης, όπως θόρυβοι ή κινητά τηλέφωνα
- βεβαιώνεται ότι το προσωπικό που θα τον βοηθήσει στην χορήγηση είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο.

Βαθμολογεί και αναλύει τα εργαλεία με ακρίβεια

- ακολουθεί με προσοχή τις οδηγίες βαθμολόγησης, όπως υποδεικνύονται από το εγχειρίδιο και επιβάλλονται από τις αρχές της Στατιστικής.
- **ερμηνεύει τα αποτελέσματα με ορθό τρόπο** (π.χ. κατανοεί πλήρως τη θεωρητική και εννοιολογική βάση του ψυχομετρικού εργαλείου, τις ψυχομετρικές του ιδιότητες και τις οδηγίες για τη χορήγησή του και την ερμηνεία των αποτελεσμάτων του).

Παρουσιάζει στους ενδιαφερόμενους τα αποτελέσματα με σαφήνεια και ακρίβεια

- εξακριβώνει ποιοι δικαιούνται να τα γνωρίζουν και τα γνωστοποιεί προφορικά ή γραπτά,
- βοηθά τον πελάτη να τα κατανοήσει και να συνειδητοποιήσει τη σημασία τους στη λήψη αποφάσεων.

Επαναξιολογεί την καταλληλότητα των ψυχομετρικών εργαλείων που χρησιμοποιεί

- αντιλαμβάνεται την ανάγκη επανεκτίμησης της καταλληλότητάς τους και συμβάλλει σ' αυτό δίνοντας σχετικές πληροφορίες στους κατασκευαστές, εκδότες κλπ..

-
- Σύμφωνα με την ITC και άλλους επιστημονικούς φορείς από τον χώρο της Ψυχολογίας, της Συμβουλευτικής και της Εκπαίδευσης, οι χρήστες των ψυχομετρικών εργαλείων έχουν υποχρέωση να φροντίζουν για την ασφάλεια και την ακεραιότητα των εργαλείων μέτρησης.
  - Η χωρίς έγκριση κυκλοφορία των ψυχομετρικών εργαλείων θέτει σε κίνδυνο την ακεραιότητά τους και έχει ως αποτέλεσμα τη χρήση τους από ανθρώπους που δεν έχουν τα απαιτούμενα προσόντα.

-
- Παρά ταύτα, η ITC αναφέρει ότι πωλούνται ψυχομετρικά εργαλεία στο ευρύ κοινό μέσω αναρμόδιων φορέων [1] και παροτρύνει τις εθνικές ενώσεις συμβούλων και ψυχολόγων στις διάφορες χώρες να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα, ενημερώνοντας τα μέλη τους και αναθεωρώντας καταλλήλως τους κώδικες δεοντολογίας τους, ώστε να εμποδίσουν παρόμοιες καταστάσεις.

- [1] Βλέπε σχετικά “On the need to secure psychological test materials” (Feb 5, 2008), όπου αναφέρεται η πώληση εργαλείων μέτρησης χωρίς άδεια στο διαδίκτυο. Διαθέσιμο από την ιστοσελίδα της ITC www.intestcom.org

Δικαιώματα των πελατών

Κατά την επίδοση και ερμηνεία των ψυχομετρικών εργαλείων, οι επαγγελματικοί σύμβουλοι πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους και τα δικαιώματα του πελάτη-λήπτη του εργαλείου.

Τα δικαιώματα αυτά δεν είναι νομικώς κατοχυρωμένα, αλλά αποτελούν, κυρίως, λογικές προσδοκίες και των δύο πλευρών (χρηστών και ληπτών ψυχομετρικών εργαλείων). Τα δικαιώματα αυτά συνοψίζονται ως εξής:

Δικαιώματα των πελατών

Οι πελάτες-λήπτες των ψυχομετρικών εργαλείων έχουν το δικαίωμα να:

- Γνωρίζουν εκ των προτέρων σε τι θα τους ωφελήσει το εργαλείο, πώς θα χρησιμοποιηθούν οι απαντήσεις τους και πόσο χρόνο και χρήματα θα δαπανήσουν για το σκοπό αυτό.
- Τους συμπεριφέρονται με εκτίμηση, ευγένεια και αμεροληψία ασχέτως φυλής, φύλου, ηλικίας, αναπηρίας κλπ.

Δικαιώματα των πελατών

- Αξιολογούνται με εργαλεία αποδεδειγμένης ποιότητας, κατάλληλα για τους ίδιους και για τους σκοπούς της αξιολόγησης.
- Τους χορηγείται το εργαλείο από κατάλληλα εκπαιδευμένο άτομο και σε ένα περιβάλλον, στο οποίο τίποτε δεν θα τους ενοχλήσει στην συμπλήρωσή του.

Δικαιώματα των πελατών

- Τους δίδεται μια πλήρης, σαφής, ολοκληρωμένη και αμερόληπτη εξήγηση και ανάλυση των αποτελεσμάτων του εργαλείου από κατάλληλα εκπαιδευμένο άτομο.
- Διαφυλάσσεται το απόρρητο των στοιχείων και των αποτελεσμάτων του εργαλείου.
- Τους προσφέρονται περαιτέρω υπηρεσίες συμβουλευτικής και αξιολόγησης, όταν αυτό ενδείκνυται.

Υποχρεώσεις των πελατών

- Να διαβάζουν/ακούν τα δικαιώματά που έχουν ως λήπτες του εργαλείου.
- Να συμπεριφέρονται στον σύμβουλο και τους συνεργάτες του με ευγένεια και εκτίμηση κατά τη διάρκεια της χορήγησης.
- Εάν δεν τους έχουν δοθεί πληροφορίες, να υποβάλλουν ερωτήσεις για το σκοπό της αξιολόγησης, σε τι θα τους ωφελήσει το συγκεκριμένο εργαλείο, πώς θα χρησιμοποιηθούν οι απαντήσεις τους και πόσο χρόνο και χρήματα θα δαπανήσουν για το σκοπό αυτό.

Υποχρεώσεις των πελατών

- Να διαβάζουν/ακούν και ακολουθούν με προσοχή τις οδηγίες συμπλήρωσης του εργαλείου.
- Να ενημερώνουν εκ των προτέρων τους συμβούλους για τις ιδιαίτερες ανάγκες που μπορεί να έχουν κατά τη διάρκεια της χορήγησης (π.χ. ανάγκες που μπορεί να προκύπτουν από κάποια σωματική αναπηρία ή ασθένεια).
- Να ενημερώνουν τον σύμβουλο αν έχουν πρόβλημα κατανόησης της γλώσσας του ψυχομετρικού εργαλείου.